

iot wireless communicatie zwaktes

Inhoud

1 Onderwerp	4
2.Hoe kan je communicatie veiliger maken: Cryptografie	5
Cryptografie:.....	6
2.1. Symmetrische sleutel:	6
2.2. Assymetrische sleutel:.....	7
3.het Elektromagnetisch spectrum:	8
4.iot wireless protocols	12
4.1. bluetooth	13
4.1.1. Inleiding	13
4.1.2. Hoe worden de signalen uitgestuurd?	13
4.1.3. Hoe wordt interferentie voorkomen?	14
4.1.4. Hoe wordt dit beveiligd?	15
4.1.5. frequentie hopping?	15
4.2. Wi-fi.....	16
4.2.1. inleiding.....	16
4.2.2. Hoe zenden deze radiogolven gegevens uit?	17
4.2.3. Laten we nu praten over access points.....	17
4.2.4 Maximaliseren van de draadloze dekking van AP's.	18
4.2.5. Hoe beveiligen AP's draadloze communicatie?	19
4.2.6. Wat is WPA?	19
4.2.7. Tot slot.	19
4.3. Zigbee.....	20
4.3.1. Wat is het Zigbee Protocol?	20
4.3.2. Zigbee Frequentie	20
4.3.3. Belangrijkste Voordelen van het Zigbee Protocol in IoT-systemen	20
4.3.4. Universaal-Aanvaarde Standaard	20
4.3.5. Connectiviteit en Betrouwbaarheid.....	20
4.3.6. Efficiënt Mesh-netwerk	21
4.3.7. Energiezuinige Oplossingen.....	22
4.3.8. toepassingen	22
4.3.9. Verhoging van de Efficiëntie van het Zigbee-protocol	23
4.3.10. Structuur van het Zigbee-systeem.....	23
4.4 .Zwave	24
4.4.1. insleiding.....	24

4.4.2. Typen Z-wave apparaten.....	25
4.4.3. voordelen van Z-wave.....	26
4.4.4. bereik en betrouwbaarheid.....	26
4.4.5. interoperabiliteit	27
4.4.6. Nadelen van Z-wave	27
4.4.7. Regionale frequenties	28
4.4.8. primaire en secundaire controllers	29
5. Wi-Fi vs Zigbee vs Z-Wave - Wat is het verschil?.....	30
5.1. Beschikbaarheid	30
5.2. Interoperabiliteit.....	30
5.3. Compatibiliteit	30
5.4. Conclusie	31
6.algemene zwaktes van iot	32
6.1. onvoldoende encryptie	32
Waarom is Encryptie Belangrijk voor IoT?.....	32
Problemen met Onvoldoende Encryptie	32
Voorbeelden van Onvoldoende Encryptie in IoT	32
Oorzaken van Onvoldoende Encryptie.....	33
Best Practices voor Verbeterde Encryptie in IoT.....	33
Conclusie	33
6.2. elektromagnetische interferentie (EMI).....	33
Bronnen van EMI	33
Preventie en Beheer van EMI in Draadloze Communicatie	34
6.4. netwerkindferentie	35
Verskil tussen EMI en netwerkindferentie:	35
Hoe EMI Netwerkindferentie kan Veroorzaken	35
Mitigatie van EMI en Netwerkindferentie.....	35
Conclusie	36

1 Onderwerp

IOT wireless communicatie zwaktes

Met de toenemende populariteit van slimme apparaten worden de zwaktes in IoT draadloze communicatie steeds zichtbaarder. Het is essentieel dat deze apparaten goed worden beveiligd tegen zowel interne als externe aanvallen. Aangezien al deze apparaten verbinding maken met bedrijfs- of thuisnetwerken, brengt dit aanzienlijke beveiligingsrisico's met zich mee. Hier bespreken we deze risico's, hoe ze kunnen worden aangepakt en worden enkele protocollen voor IoT draadloze communicatie toegelicht. Voordat we echter in detail ingaan op de zwaktes van IoT draadloze communicatie, is het belangrijk om deze cruciale concepten te begrijpen.

2.Hoe kan je communicatie veiliger maken: Cryptografie

Cryptografie speelt een cruciale rol in de beveiliging van draadloze communicatie in het Internet of Things (IoT)-landschap. In een wereld waarin miljarden apparaten onderling verbonden zijn via draadloze netwerken, is het waarborgen van de vertrouwelijkheid, integriteit en authenticiteit van gegevens van vitaal belang.

De IoT-apparaten, variërend van slimme thermostaten tot medische implantaten, verzenden en ontvangen continu gevoelige informatie via draadloze verbindingen. Deze informatie kan persoonlijke gegevens omvatten, zoals gezondheidsinformatie, locatiegegevens, financiële informatie en meer. Het gebrek aan voldoende of geschikte beveiligingsmaatregelen kan leiden tot ernstige risico's, waaronder datadiefstal, manipulatie van apparaten en inbreuken op de privacy.

Cryptografie biedt een essentiële oplossing voor deze uitdagingen door het mogelijk te maken gegevens te versleutelen voordat ze worden verzonden via draadloze kanalen. Door gebruik te maken van encryptie-algoritmen worden gegevens omgezet in onleesbare vorm, die alleen kan worden ontcijferd door geautoriseerde partijen die beschikken over de juiste sleutels.

Bovendien maakt cryptografie het mogelijk om de integriteit van gegevens te verifiëren en de authenticiteit van communicerende partijen te controleren. Digitale handtekeningen, een vorm van cryptografische beveiliging, kunnen worden gebruikt om de afzender van gegevens te verifiëren en te voorkomen dat gegevens worden gemanipuleerd tijdens de overdracht.

Kortom, cryptografie is van vitaal belang voor de beveiliging van draadloze communicatie in het IoT-landschap, omdat het een essentiële laag van bescherming biedt tegen potentiële aanvallen en inbreuken op de privacy.

Cryptografie:

2.1. Symmetrische sleutel:

Symmetrische cryptografie is een essentieel concept in de wereld van informatiebeveiliging. Het houdt in dat zowel de verzender als de ontvanger van een bericht dezelfde sleutel gebruiken om het bericht te incrypteren en te decrypteren.

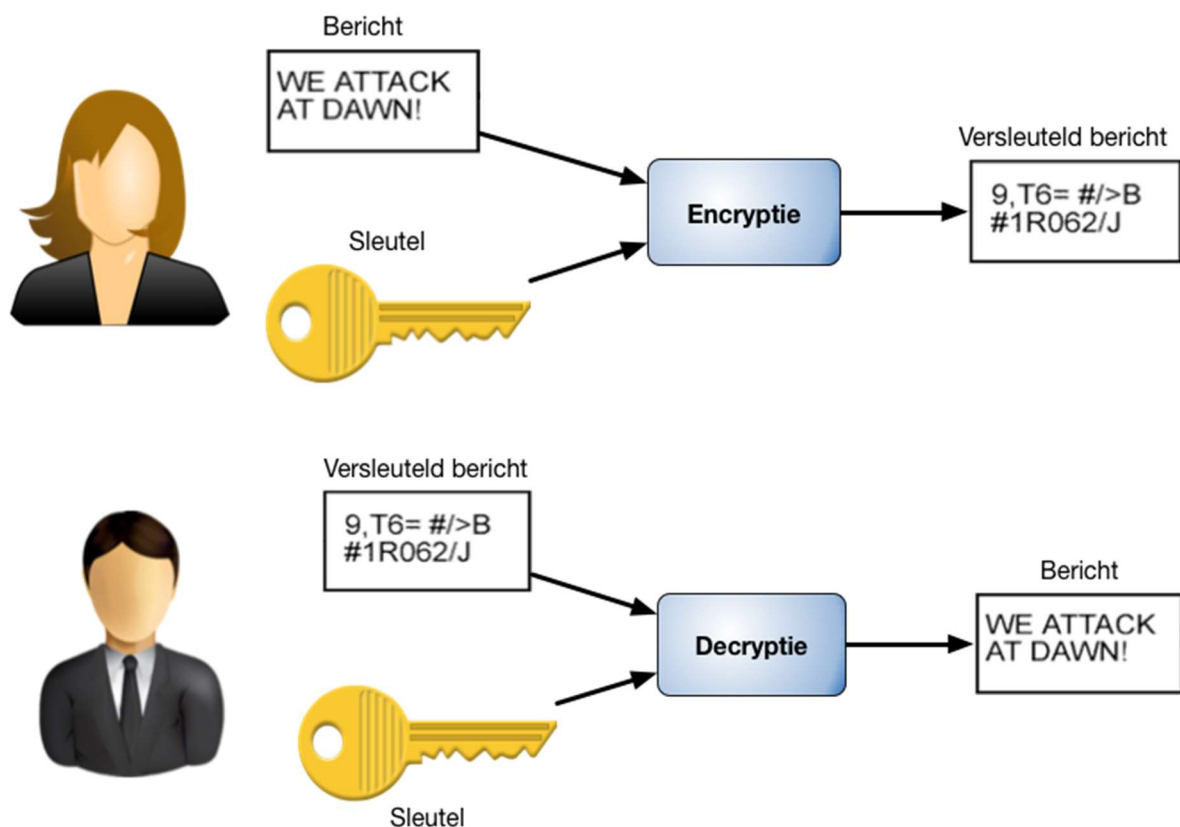
Deze sleutel, ook wel bekend als de geheime sleutel, wordt gebruikt voor zowel het incrypteren als het decrypteren van de informatie. Het proces van incrypteren zet de oorspronkelijke tekst om in een onbegrijpelijke vorm, die alleen kan worden hersteld tot de oorspronkelijke vorm met behulp van dezelfde sleutel.

Symmetrische cryptografie wordt veel gebruikt in situaties waar snelheid en efficiëntie belangrijk is, zoals bij het beveiligen van communicatiekanalen voor real-time interacties, zoals telefoongesprekken of instant messaging.

Een van de belangrijkste uitdagingen bij het gebruik van symmetrische cryptografie is het veilig delen van de sleutel tussen de communicerende partijen. Als een derde partij toegang krijgt tot de sleutel, kan deze het incrypteerde bericht decrypteren en de inhoud van het bericht aanpassen.

Ondanks deze uitdagingen blijft symmetrische cryptografie een belangrijk instrument voor het waarborgen van de vertrouwelijkheid en integriteit van gegevens in verschillende toepassingen, variërend van communicatiebeveiliging tot gegevensopslag.

Voorbeeld:

2.2. Assymetrische sleutel:

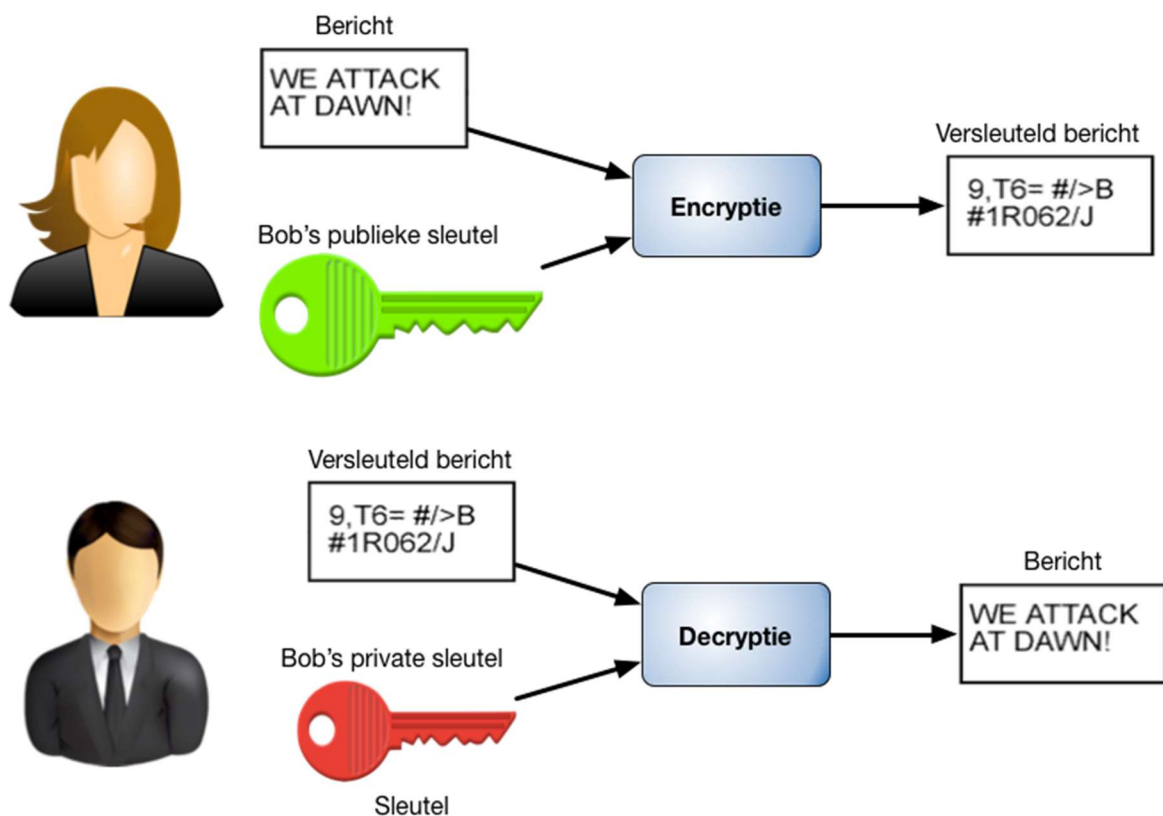
Assymetrische cryptografie, ook bekend als public key-cryptografie, is een cruciaal concept in de moderne informatiebeveiliging. In tegenstelling tot symmetrische cryptografie, waarbij dezelfde sleutel wordt gebruikt voor zowel het versleutelen als het ontsleutelen van gegevens, maakt assymetrische cryptografie gebruik van een paar sleutels: een publieke sleutel en een privésleutel.

De publieke sleutel kan door iedereen worden gebruikt om gegevens te versleutelen, terwijl de privésleutel geheim blijft en alleen bekend is bij de eigenaar van het sleutelpaar. Met de publieke sleutel kunnen anderen berichten versleutelen die alleen de eigenaar van de privésleutel kan ontsleutelen.

Assymetrische cryptografie heeft een aantal belangrijke voordelen ten opzichte van symmetrische cryptografie.

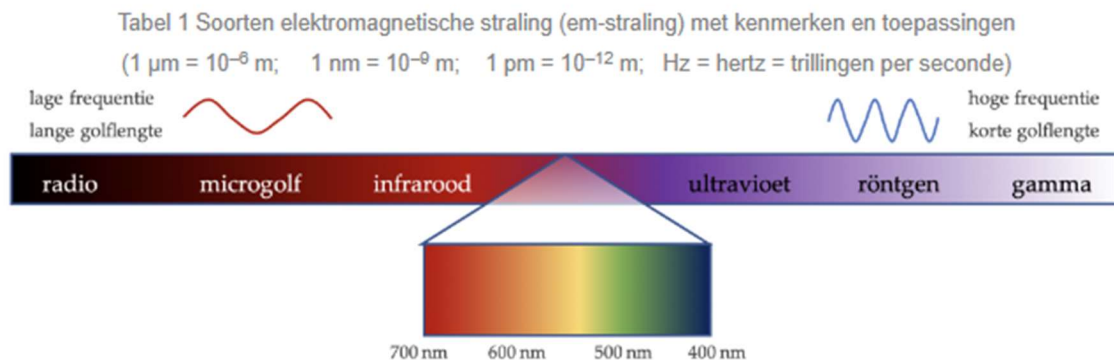
Ten eerste, in plaats van dat beide partijen dezelfde geheime sleutel moeten hebben, gebruikt assymetrische cryptografie twee verschillende sleutels: een publieke sleutel en een privésleutel. Dit betekent dat het niet nodig is om een geheime sleutel tussen de communicerende partijen te delen, wat het risico op sleutelcompromissen vermindert.

Een ander voordeel is dat assymetrische cryptografie digitale handtekeningen mogelijk maakt. Met een digitale handtekening kan een afzender een bericht ondertekenen met zijn privésleutel. De ontvanger kan vervolgens met de publieke sleutel van de afzender verifiëren dat het bericht daadwerkelijk afkomstig is van de persoon die beweert het te hebben verzonden. Dit biedt een extra laag van vertrouwelijkheid en integriteit aan de communicatie.

3.het Elektromagnetisch spectrum:

Elektromagnetisch spectrum is de verzamelnaam voor alle mogelijke frequenties van de elektromagnetische straling. Het spectrum laat zich van lage naar hoge frequentie (maar ook energieniveau per foton en daarmee van grote naar kleine golflengte). Elektromagnetische golven verschillen van elkaar in *frequentie* (f) en in *golflengte* (λ). Deze zijn omgekeerd evenredig aan elkaar: bij een hogere frequentie hoort een kortere golflengte, bij een lagere frequentie een langere golflengte. Op grond van deze grootheden onderscheidt men verschillende categorieën van elektromagnetische straling (zie tabel hieronder). Zichtbaar licht maakt slechts een zeer klein deel ervan uit!

Het menselijk oog kan slechts een nauwe “band” aan elektromagnetische straling waarnemen, met $380 \text{ nm} < \lambda < 750 \text{ nm}$. De frequentie en golflengte van de straling houden verband met de waargenomen kleur:

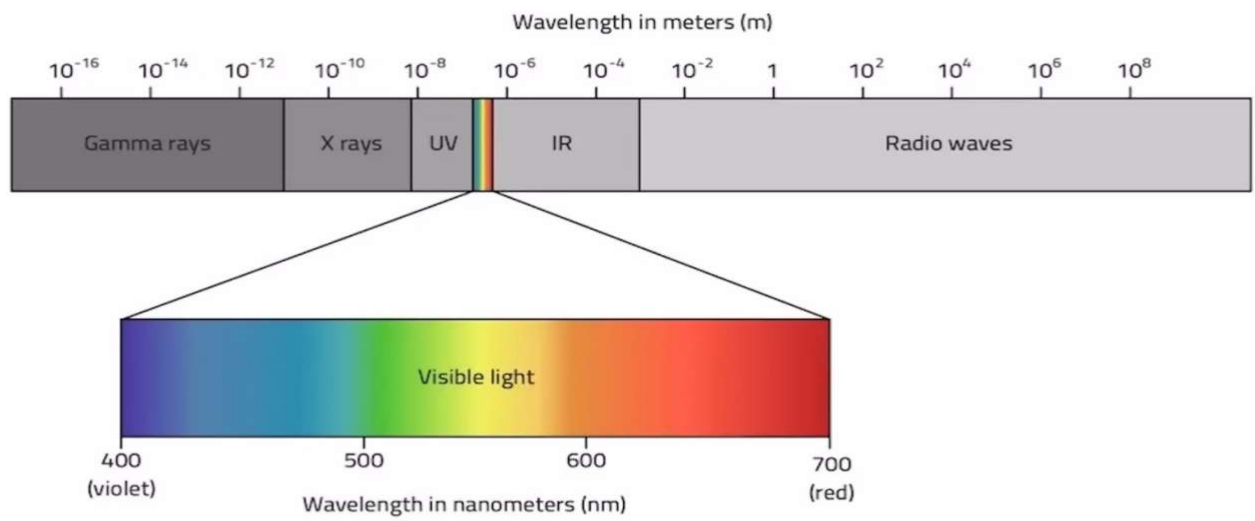
kleur	rood	oranje	geel	groen	blauw	violet
golflengte	700 nm	600 nm	580 nm	530 nm	470 nm	400 nm

Naam	Frequentiegebied	Golflengtegebied	Temperatuur van zwart lichaam	Energie van foton
Radiostraling, Extremely low frequency (ELF)	3 Hz 30 Hz	100 000 km 10 000 km	30 pK 300 pK	12,4 feV 124 feV
Radiostraling, Super low frequency (SLF)	30 Hz 300 Hz	10 000 km 1000 km	300 pK 3 nK	0,124 peV 1,24 peV

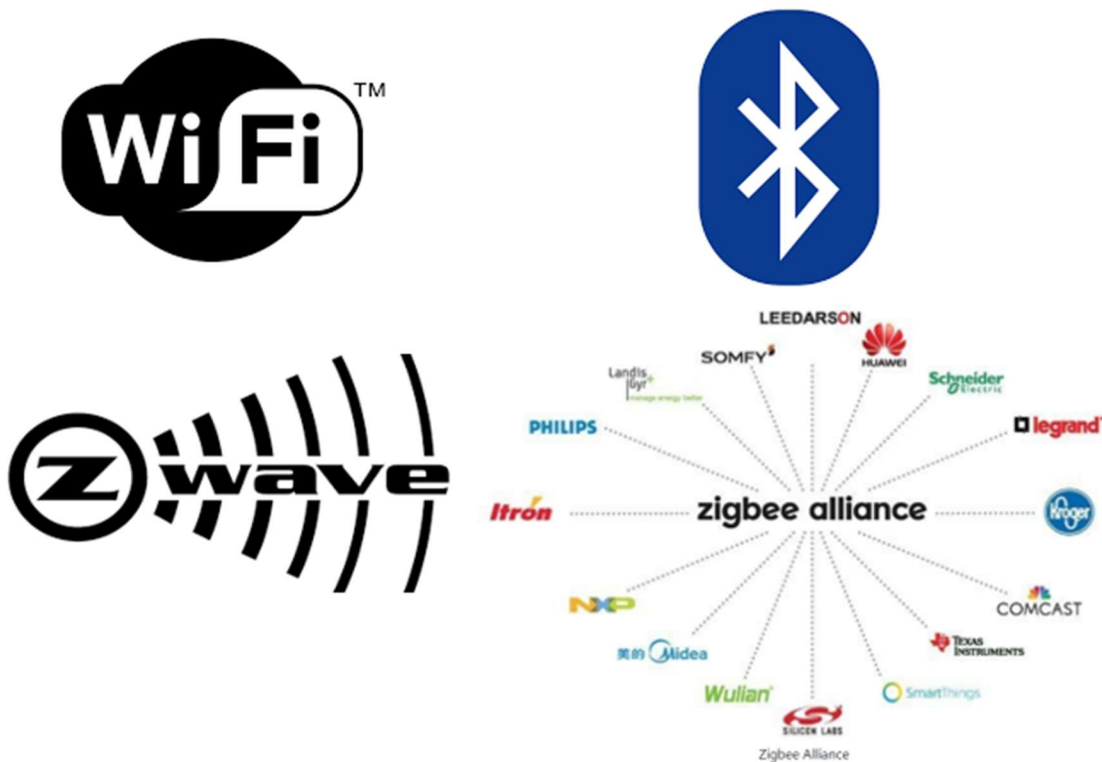
Radiostraling, Ultra low frequency (ULF)	300 Hz 3000 Hz	1000 km 100 km	3 nK 30 nK	1,24 peV 12,4 peV
Radiostraling, Very low frequency (VLF)	3 kHz 30 kHz	100 km 10 km	30 nK 300 nK	12,4 peV 124 peV
Radiostraling, lange golf (LF)	30 kHz 300 kHz	10 km 1 km	300 nK 3 μ K	124 peV 1,24 neV
Radiostraling, middengolf (AM-radio) (MF)	300 kHz 3000 kHz	1000 m 100 m	3 μ K 30 μ K	1,24 neV 12,4 neV
Radiostraling, korte golf (HF)	3 MHz 30 MHz	100 m 10 m	30 μ K 300 μ K	12,4 neV 124 neV
Radiostraling, Radar	25 MHz 1000 MHz	12 m 0,3 m	249 μ K 10 mK	103 neV 4,14 μ eV
Radiostraling, Very high frequency (VHF)	30 MHz 300 MHz	10 m 1 m	300 μ K 3 mK	124 neV 1,24 μ eV
Radiostraling, Ultra high frequency (UHF)	300 MHz 3000 MHz	100 cm 10 cm	3 mK 30 mK	1,24 μ eV 12,4 μ eV
Radiostraling, Super high frequency (SHF)	3 GHz 30 GHz	10 cm 1 cm	30 mK 300 mK	12,4 μ eV 124 μ eV
Radiostraling, Extremely high frequency (EHF)	30 GHz 300 GHz	1 cm 1 mm	300 mK 3 K	124 μ eV 1,24 meV
Satelliettelevisie	4 GHz 13 GHz	7 cm 2,3 cm	43 mK 130 mK	16,5 μ eV 53,76 μ eV
Microgolfstraling	0,3 GHz 300 GHz	1000 mm 1 mm	3 mK 3 K	1,24 μ eV 1,24 meV

Kosmische achtergrondstraling	160,2 GHz	1,873 mm	2,725 K	0,663 meV
Infraroodstraling (warmtestraling)	0,3 THz 394 THz	1 mm 761 nm	3 K 3900 K	1,24 meV 1,63 eV
Zichtbaar licht, de zichtbare spectrale kleuren	394 THz 789 THz	761 nm 380 nm	3900 K 7863 K	1,63 eV 3,26 eV
Ultraviolet (ook wel "black light" genoemd omdat het niet zichtbaar is met het oog)	789 THz 30 PHz	380 nm 10 nm	7863 K 300 kK	3,26 eV 124 eV
Extreem ultraviolet (EUV) of (XUV), harde uv-stralen (ontstaat in corona van de zon)	2,42 PHz 30 PHz	124 nm 10 nm	24 kK 300 kK	10 eV 124 eV
Röntgenstraling, zachte röntgenstralen (gebruikt bij röntgenfoto's)	30 PHz 3 EHz	12 nm 0,1 nm	250 kK 30 MK	124 eV 12,4 keV
Harde X-stralen	3 EHz 300 EHz	100 pm 1 pm	30 MK 3 GK	12,4 keV 124 keV
Gammastraling (bijvoorbeeld door radioactief verval)	300 EHz 30 ZHz	1 pm 0,01 pm	3 GK 300 GK	1240 keV 124 MeV
Kosmische straling (hoogtestraling), afkomstig van de Zon (zonnewind) en sterren (laag- energetisch) en supernovae en zwarte gaten (hoog-energetisch)	30 ZHz en meer	0,01 pm en minder	300 GK	124 MeV

4.iot wireless protocols

Wi-Fi, Bluetooth, Zigbee en Z-Wave zijn manieren waarop apparaten in slimme huizen met elkaar kunnen communiceren. Ze worden vaak beschreven als draadloze protocollen, communicatiestandaarden en draadloze technologieën. Hoe werken ze? Wat onderscheidt ze van elkaar? Is er een superieur protocol onder hen?

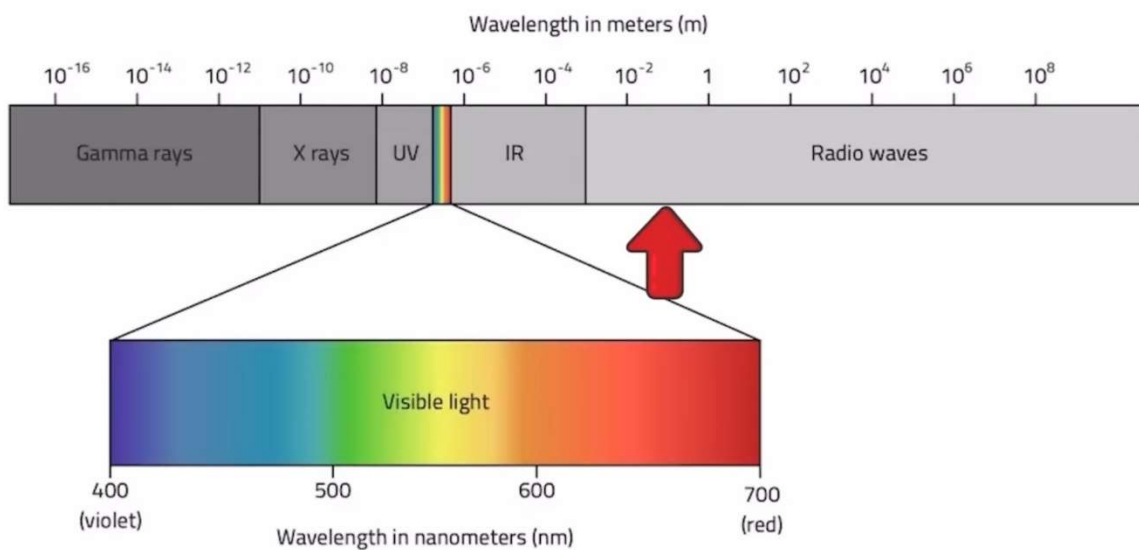
4.1. bluetooth

"Bluetooth-technologie maakt gebruik van kortegolfradiosignalen om draadloze communicatie mogelijk te maken tussen verschillende apparaten, zoals smartphones, laptops, koptelefoons, luidsprekers en meer.

Hier wordt uitgelegd hoe Bluetooth werkt:

4.1.1. Inleiding

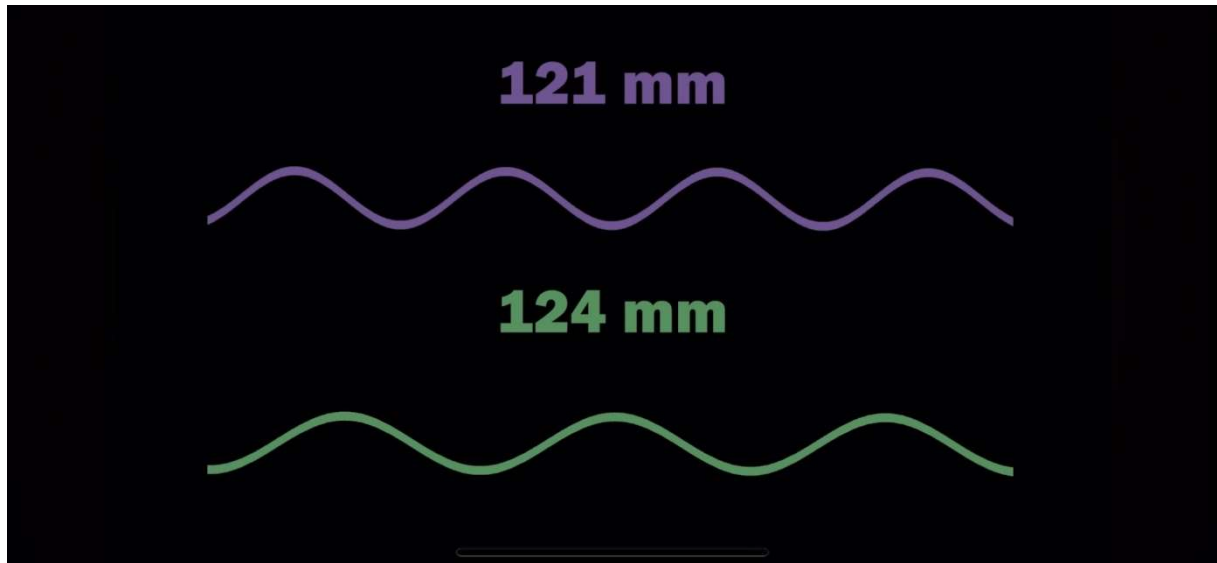
Bluetooth lijkt misschien wel op magie, vooral als je een iPhone en AirPods aan iemand uit een ander tijdperk zou geven. Maar laten we het simpel uitleggen.

4.1.2. Hoe worden de signalen uitgestuurd?

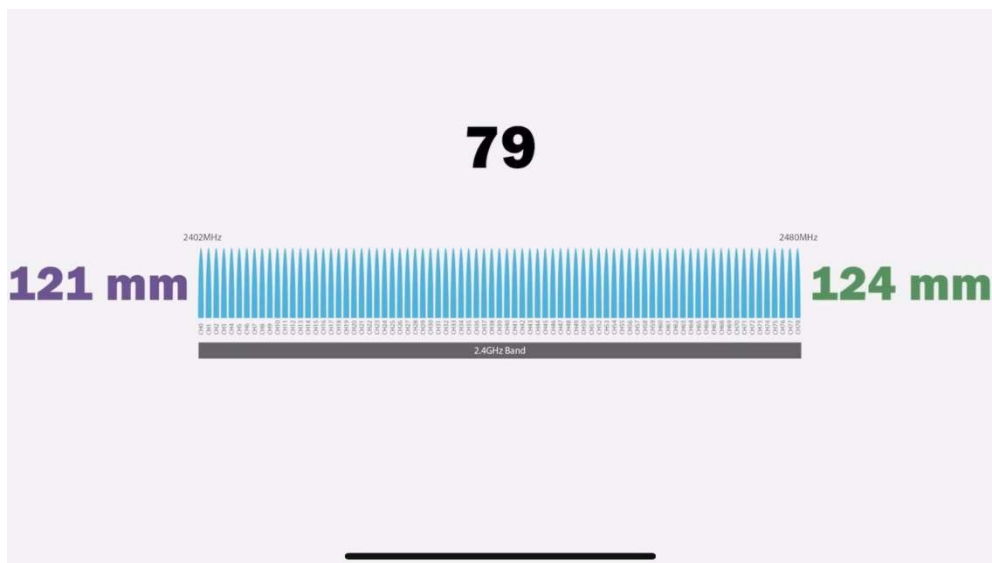
In plaats van zichtbaar licht te gebruiken, maakt Bluetooth gebruik van een speciaal soort licht dat onze ogen niet kunnen zien. Dit licht, met golflengtes tussen 121 en 124 millimeter bij de rode pijl, heeft golflengtes die zo lang zijn dat ze door muren heen gaan, net zoals zichtbaar licht door glas gaat.

Dus, hoe zorgt dit onzichtbare licht ervoor dat je naar een liedje kunt luisteren? Het draait allemaal om enen en nullen. Stel je een golflengte van 121 millimeter voor als paars en 124 millimeter als groen. Wanneer je telefoon een één naar je oortjes wil sturen, zendt het paars licht uit. Je oortjes zien dit en begrijpen het als een één. Voor nullen is het groen.

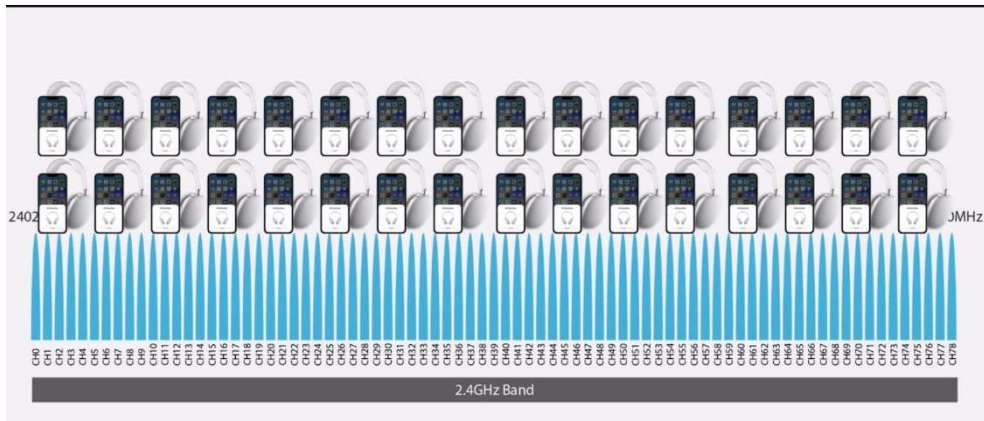
4.1.3. Hoe wordt interferentie voorkomen?

Maar wat als je vriend ook in de buurt aan het luisteren is? Bluetooth heeft een oplossing. Het verdeelt het licht in 79 aparte kanalen, elk met zijn eigen paarse en groene golflengtes. Dus, jij zou op kanaal 37 kunnen zitten terwijl je vriend op kanaal 73 zit, om een muzikale mix-up te voorkomen.

4.1.4. Hoe wordt dit beveiligd?

Maar wat als veel apparaten tegelijkertijd Bluetooth gebruiken zoals hieronder? Daar komt het koppelen om de hoek kijken. Wanneer je telefoon zich verbindt met je oortjes, wisselen ze een symmetrische sleutel uit. Een sleutel bekend bij beide apparaten, waarmee de nullen en enen worden versleuteld en gedecodeerd. Deze sleutel verandert constant tijdens de communicatie, net zoals sloten veranderen. Zonder de juiste sleutel begrijpen je oortjes zelfs andere signalen niet, laat staan dat ze die afspelen. Nu kan iemand het Bluetooth-signaal onderscheppen en

decoderen met de sleutel en meeluisteren. Ingenieurs hebben daar ook aan gedacht. Bluetooth-apparaten blijven niet op één kanaal; ze springen ongeveer 1600 keer per seconde heen en weer, dit noemt men Frequency hopping. Dus zelfs als iemand even meeluistert, raken ze de draad kwijt wanneer het kanaal verandert.

4.1.5. frequentie hopping?

Wanneer ze verbinding maken, stuurt je telefoon versleutelde instructies naar je oortjes zoals hier links, waarin staat welke reeks kanalen ze moeten volgen voordat er ook maar één noot wordt afgespeeld.

Time slot	Channel
01	38
02	60
03	13
04	74
05	34
06	56
07	64
08	41
09	47
10	51
11	70
12	75
13	40
14	17
15	72
16	41
⋮	⋮

4.2. Wi-fi

4.2.1. inleiding

Wi-Fi maakt gebruik van meerdere delen van de IEEE 802-protocolfamilie en is ontworpen om naadloos samen te werken met zijn bekabelde tegenhanger, Ethernet. Compatibele apparaten kunnen via draadloze access points met elkaar netwerken, evenals met bekabelde apparaten en het internet. Verschillende versies van Wi-Fi worden gespecificeerd door diverse IEEE 802.11 protocolstandaarden, waarbij verschillende radiotechnologieën de radiobanden, maximale afstanden en snelheden bepalen die kunnen worden bereikt. Wi-Fi maakt meestal gebruik van de 2,4 gigahertz (120 mm) UHF en 5 gigahertz (60 mm) SHF radiobanden, met de 6 gigahertz SHF band die wordt gebruikt in nieuwere generaties van de standaard; deze banden zijn onderverdeeld in meerdere kanalen. Kanalen kunnen worden gedeeld tussen netwerken, maar binnen bereik kan slechts één zender tegelijk op een kanaal uitzenden.

IEEE 802-protocolfamilie:

Generation	IEEE standard	Adopted	Maximum link rate (Mbit/s)	Radio frequency (GHz)
Wi-Fi 7	802.11be	2024	1376–46,120	2.4, 5, 6[3]
Wi-Fi 6E	802.11ax	2020	574–9608[4]	6[a]
Wi-Fi 6		2019		2.4, 5
Wi-Fi 5	802.11ac	2014	433–6933	5[b]
Wi-Fi 4	802.11n	2008	72–600	2.4, 5
(Wi-Fi 3)*	802.11g	2003	6–54	2.4
(Wi-Fi 2)*	802.11a	1999		5
(Wi-Fi 1)*	802.11b	1999	1–11	2.4
(Wi-Fi 0)*	802.11	1997	1–2	2.4

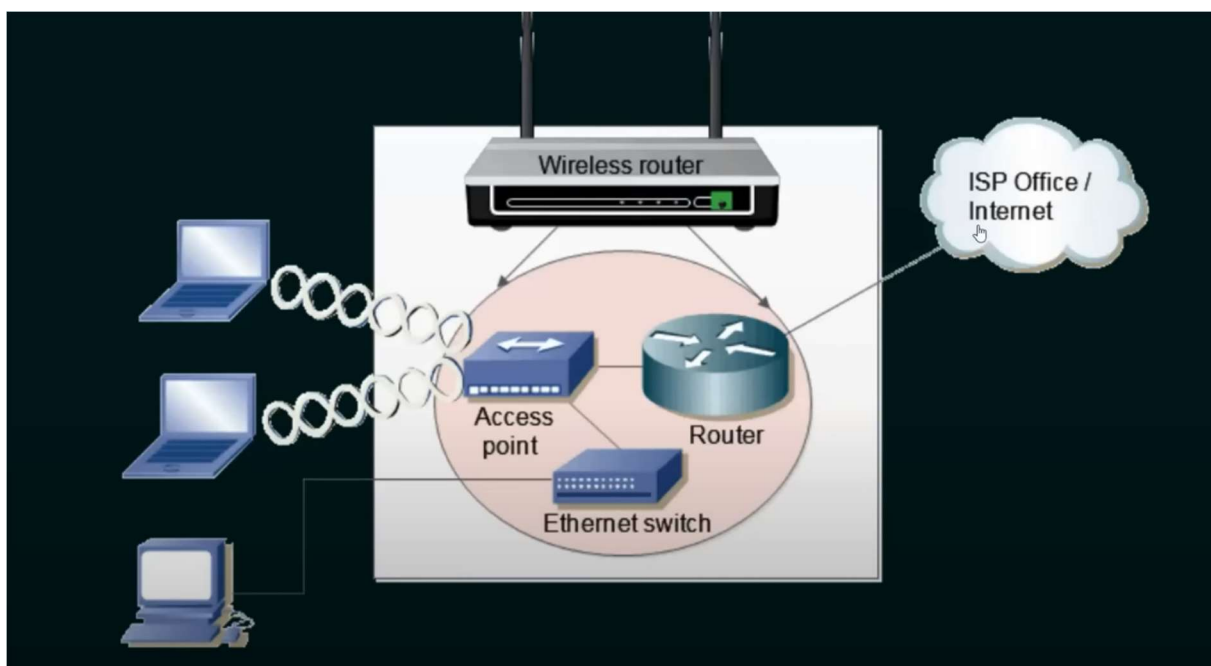
Wi-Fi's radiobanden werken het beste voor gebruik met zichtlijn. Veelvoorkomende obstakels, zoals muren, pilaren, huishoudelijke apparaten, enz., kunnen het bereik aanzienlijk verminderen, maar dit helpt ook om interferentie tussen verschillende netwerken in drukke omgevingen te minimaliseren. Het bereik van een access points is ongeveer 20 m (66 ft) binnenshuis, terwijl sommige access points tot wel 150 m (490 ft) bereik buiten claimen. Hotspotdekking kan zo klein zijn als een enkele kamer met muren die radiogolven blokkeren of zo groot als vele vierkante kilometers met behulp van meerdere overlappende access points met roaming toegestaan tussen hen. In de loop der tijd zijn de snelheid en spectrale efficiëntie van Wi-Fi toegenomen. Sinds 2019 kunnen sommige versies van Wi-Fi, op geschikte hardware en op korte afstand, snelheden tot 9,6 Gbit/s (gigabit per seconde) bereiken.

4.2.2. Hoe zenden deze radiogolven gegevens uit?

Moderne apparaten verzenden, ontvangen en gebruiken gegevens in een digitaal formaat. Dit betekent dat, of je nu een e-mail, een foto of zelfs een high-definition video verstuurt, de informatie wordt teruggebracht tot een reeks enen en nullen voor transmissie. Die enen en nullen herschepenen dan woorden of beelden die door de ontvanger worden gezien. Radiogolven die gegevens verzenden, gebruiken modulatie, waarbij het Wi-Fi signaal wordt gemoduleerd om de reeks enen en nullen te dragen en naar het ontvangende apparaat te sturen. Dit proces maakt het mogelijk om op het internet te surfen, video's te streamen en verbinding te maken met mensen aan de andere kant van de wereld zonder je bank te verlaten.

4.2.3. Laten we nu praten over access points.

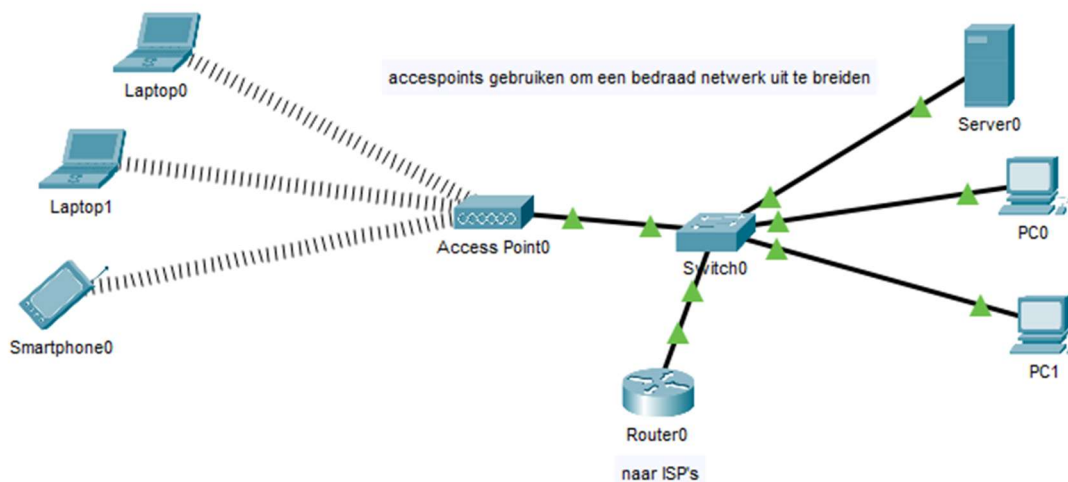
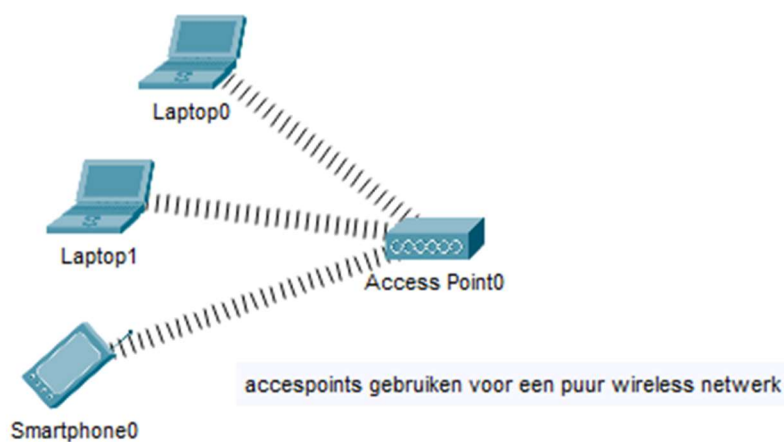
Access points, ook bekend als AP's, zijn apparaten die draadloze toegang tot een bekabeld netwerk bieden. Ze zijn als bruggen die je apparaat verbinden met het internet zonder fysieke kabels. Access points worden vaak gebruikt in grote gebouwen zoals ziekenhuizen, scholen en kantoorgebouwen om online toegang te bieden voor de vele draadloze apparaten die we vandaag de dag allemaal gebruiken, zoals laptops, tablets en mobiele telefoons. Je hebt zeer waarschijnlijk ook een access point ingebouwd in je thuisinternetapparaat, zodat je tv, tablet, telefoons en andere slimme apparaten draadloze toegang hebben vanuit elke hoek van het huis.

Wanneer je verbinding maakt met een access point, communiceert je apparaat ermee via een protocol genaamd de 802.11-standaard. Deze standaard definieert hoe gegevens worden verzonden over het draadloze netwerk. Wanneer je een verzoek naar het internet stuurt, zoals het laden van een website, breekt je apparaat het verzoek op in kleine datapakketten, die het naar de AP stuurt met behulp van radiogolven.

4.2.4 Maximaliseren van de draadloze dekking van AP's.

Access points worden strategisch geplaatst door een gebouw om optimale dekking te bieden. Wanneer je van het ene gebied naar het andere beweegt, schakelt je apparaat automatisch over naar het access points met het sterkste signaal. Dit zorgt ervoor dat je een naadloze Wi-Fi-ervaring hebt zonder onderbreking van de dienst.

4.2.5. Hoe beveiligen AP's draadloze communicatie?

Maar access point doen meer dan alleen dekking bieden. Ze kunnen bijvoorbeeld de beveiliging verbeteren door middel van encryptie. Encryptie is een methode om gegevens te versleutelen zodat ze onleesbaar zijn voor iedereen die niet over de decryptiesleutel beschikt. Het meest gebruikte encryptieprotocol door Wi-Fi-netwerken is WPA2 (Wi-Fi Protected Access 2). WPA2 gebruikt een sterk encryptie-algoritme om je gegevens te versleutelen, waardoor ze onleesbaar zijn voor iedereen die niet over de decryptiesleutel beschikt.

4.2.6. Wat is WPA?

WPA2, of Wi-Fi Protected Access 2, is een beveiligingsprotocol dat wordt gebruikt om draadloze netwerken te beschermen. Het werd geïntroduceerd in 2004 als de opvolger van het originele WPA (Wi-Fi Protected Access) en biedt sterkere beveiliging dan zijn voorganger. WPA2 maakt gebruik van de Advanced Encryption Standard (AES) om gegevens te versleutelen, wat zorgt voor een hoge mate van veiligheid. Hier zijn enkele belangrijke punten over WPA2:

1. **Encryptie:** WPA2 gebruikt AES, een zeer veilige encryptiestandaard die moeilijk te kraken is. Dit zorgt ervoor dat gegevens die over het draadloze netwerk worden verzonden, onleesbaar zijn voor iedereen zonder de juiste decryptiesleutel. WPA2 maakt gebruik van symmetrische sleutelcryptografie, wat betekent dat dezelfde sleutel wordt gebruikt voor zowel het versleutelen als het ontsleutelen van gegevens. Dit zorgt voor een efficiënte en iets veiligere gegevensoverdracht.
2. **Authenticatie:** WPA2 ondersteunt een robuuste vorm van authenticatie die ervoor zorgt dat alleen bevoegde gebruikers toegang krijgen tot het netwerk. Dit kan worden ingesteld via een pre-shared key (PSK) voor thuisgebruik of via een extensible authentication protocol (EAP) voor bedrijfsnetwerken.
3. **Integriteit:** WPA2 zorgt ervoor dat de gegevens niet kunnen worden gewijzigd tijdens de overdracht. Het protocol controleert de integriteit van de gegevens en voorkomt dat gegevens ongemerkt worden gemanipuleerd.
4. **Compatibiliteit:** WPA2 is ontworpen om compatibel te zijn met oudere apparaten die WPA ondersteunen, hoewel de AES-versleuteling mogelijk niet beschikbaar is op zeer oude hardware.

Verbeteringen ten opzichte van WPA: In vergelijking met WPA biedt WPA2 verbeterde beveiliging door gebruik te maken van AES in plaats van de minder veilige Temporal Key Integrity Protocol (TKIP) die WPA gebruikt. Dit maakt WPA2 minder kwetsbaar voor bepaalde soorten aanvallen.

Kortom, WPA2 is een essentieel onderdeel van moderne draadloze netwerken, dat zorgt voor een veilige en betrouwbare verbinding door het gebruik van sterke encryptie- en authenticatiemethoden.

4.2.7. Tot slot.

Wi-Fi en access points werken samen om een draadloos netwerk te creëren dat ons in staat stelt om verbinding te maken met het internet zonder fysieke kabels. Access points bieden draadloze toegang tot een bekabeld netwerk en worden strategisch geplaatst door een gebouw om optimale dekking te bieden. Ze verbeteren ook de beveiliging door aparte netwerken voor verschillende gebruikers te creëren en door encryptie te gebruiken om je gegevens te beschermen tegen onderschepping door onbevoegde gebruikers.

Wi-Fi en access points hebben de manier waarop we verbinding maken met het internet gerevolutioneerd. Met Wi-Fi kunnen we verbinding maken met mensen over de hele wereld, video's streamen en informatie binnen handbereik hebben. Access points bieden extra dekking en beveiliging om ervoor te zorgen dat we een naadloze en veilige internetervaring hebben. Het is verbaazingwekkend hoe iets zo ontastbaars zo essentieel kan zijn voor ons dagelijks leven.

4.3. Zigbee

Het Zigbee-protocol valt op vanwege zijn efficiëntie, waardoor ontwikkelaars betaalbare oplossingen kunnen creëren voor slimme apparaten thuis en slimme huisautomatisering geïntegreerd in een enkel netwerk en andere systemen die kunnen worden beschouwd als onderdeel van het Internet of Things (IoT). Wereldwijd bekende bedrijven gebruiken het Zigbee-protocol in IoT-oplossingen en waarderen het zeer vanwege de betrouwbaarheid.

Ondanks enkele kleine tekortkomingen is het Zigbee-protocol een indrukwekkende technologie voor huisautomatisering, omdat het slimme apparaten energiezuiniger maakt. U kunt eenvoudig uw netwerk schalen en veel apparaten erop aansluiten.

4.3.1. Wat is het Zigbee Protocol?

Als u zich afvraagt hoe u het Zigbee-protocol kunt uitleggen in oplossingen voor het Internet of Things, houd dan in gedachten dat het slimme thuisapparaten met elkaar verbindt en communicatie tussen hen vergemakkelijkt. Bovendien maakt het mogelijk om hun instellingen gelijktijdig aan te passen. In theorie zou het moeten mogelijk maken om apparaten van verschillende merken aan te sluiten. Echter, gebruikers melden enkele problemen die naadloze integratie belemmeren.

4.3.2. Zigbee Frequentie

Dit protocol werkt op de IEEE 802.15.4 fysieke radiospecificatie, evenals 2,4 GHz, 900 MHz en 868 MHz banden. De meeste slimme apparaten wereldwijd gebruiken 2,4 GHz-banden, echter, veel Amerikaanse, Europese en Chinese fabrikanten brengen apparaten uit die werken op frequentiebanden zoals 915 MHz, 868 MHz en 784 MHz.

Dit maakt Zigbee een alles-in-één oplossing voor IoT-apparaten. Dit protocol maakt gegevensoverdracht mogelijk met 250 kbps. Overigens hebben onze experts in een van onze onderwerpen gesproken over hoe IoT-apparaten bij te werken.

4.3.3. Belangrijkste Voordelen van het Zigbee Protocol in IoT-systemen

Dit protocol maakt het mogelijk om een reeks Zigbee IoT-toepassingen te creëren en netwerken energiezuiniger te maken. Hiermee kunt u uw op batterijen werkende IoT-apparaten jarenlang monitoren en hun instellingen regelen met speciale apps. Hieronder hebben we kort de belangrijkste voordelen van het Zigbee-protocol in IoT uiteengezet.

4.3.4. Universaal-Aanvaarde Standaard

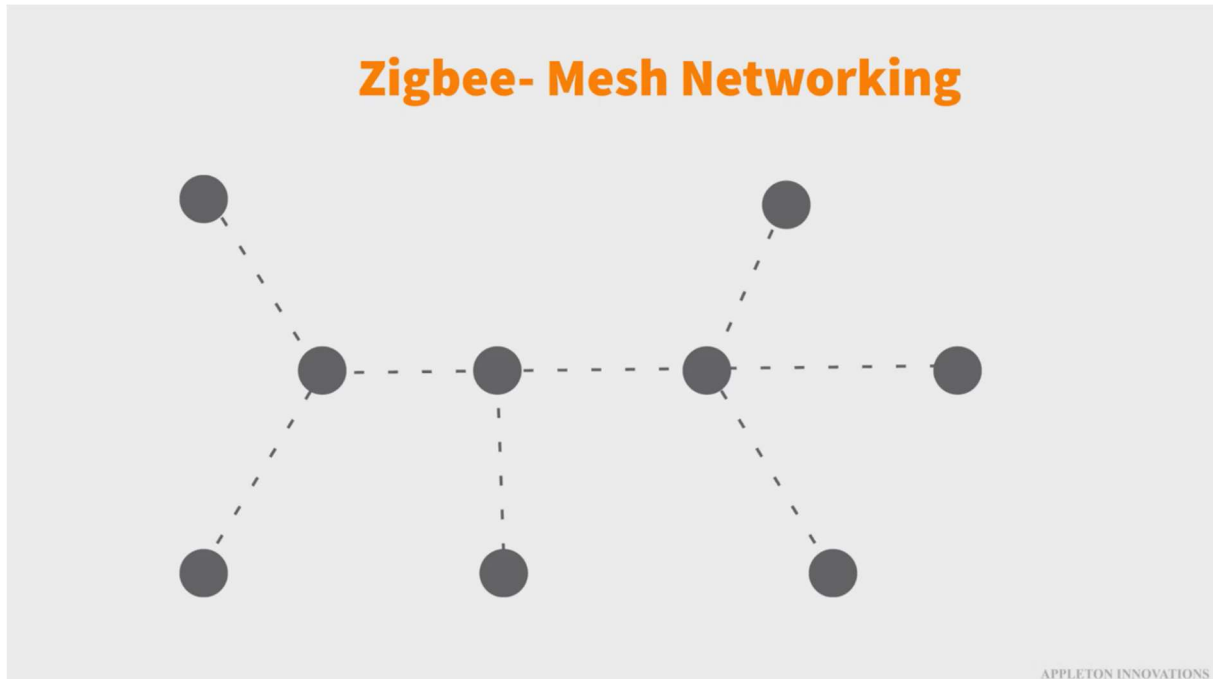
Zigbee werd de eerste keuze voor bedrijven die gespecialiseerd zijn in slimme thuisapparaten en energiebeheer. Wereldwijde fabrikanten en bedrijven die IoT-systemen installeren en andere diensten leveren, gebruiken het.

4.3.5. Connectiviteit en Betrouwbaarheid

Het veelvuldige gebruik van het Zigbee-protocol in IoT kan worden verklaard doordat het mensen in staat stelt gecertificeerde apparaten aan hetzelfde netwerk te koppelen. Gebruikers kunnen hun netwerken schalen door nieuwe ondersteunde apparaten toe te voegen zonder de prestaties van het netwerk te belemmeren. Hoe meer apparaten een netwerk bevat, hoe meer communicatiepaden ontstaan.

De apparaten beginnen te functioneren als knooppunten van een enkel mesh-netwerk, waardoor dergelijke oplossingen extreem betrouwbaar worden. Zelfs als een van de apparaten niet goed functioneert, zal dit de communicatie tussen andere apparaten niet hinderen. Zigbee maakt het mogelijk om apparaten van verschillende merken aan te sluiten, waardoor dergelijke IoT-systemen betaalbaarder worden.

Voorbeeld van meshnetwerk:

Aangezien Zigbee op de 2,4 GHz-band werkt die wereldwijd gratis kan worden gebruikt, kunnen bedrijven Zigbee-gebaseerde oplossingen verkopen zonder zich zorgen te maken over licenties. Een ander voordeel is dat dit protocol ondersteuning biedt voor gegevensoverdracht van 250 kbit/s over 16 kanalen. Dit zorgt ervoor dat Zigbee verbonden blijft tegen mogelijke storingen.

4.3.6. Efficiënt Mesh-netwerk

Op basis van het Zigbee-protocol is het mogelijk om mesh-netwerken te creëren bestaande uit meerdere onderling verbonden knooppunten. Elk IoT-apparaat functioneert als een knooppunt van het netwerk dat signalen naar andere knooppunten verzendt. Zigbee maakt de creatie van grootschalige netwerken mogelijk die tot 65K knooppunten bevatten. Ze onderscheiden zich door de hoge kwaliteit van het signaal. Alle knooppunten die in een enkel netwerk zijn opgenomen, kunnen gegevens verzenden en ontvangen.

Het belangrijkste voordeel van mesh-netwerken voor het creëren van efficiënte IoT-oplossingen is dat ze niet veel stroom verbruiken en vrij betaalbaar zijn. Bedrijven gebruiken vaak Zigbee in IoT-netwerken. Dit protocol maakt netwerken gemakkelijk schaalbaar, aangezien gebruikers een nieuw knooppunt kunnen toevoegen om hun bereik uit te breiden.

4.3.7. Energiezuinige Oplossingen

Het protocol stelt ontwikkelaars in staat om energiebesparende oplossingen te creëren, waardoor het perfect is voor elk thuisbeveiligingssysteem, inclusief op batterijen werkende sensoren en alarmen.

Hoge Interoperabiliteit (Interoperabiliteit verwijst naar het vermogen van verschillende systemen, apparaten of softwareprogramma's om naadloos met elkaar te communiceren)

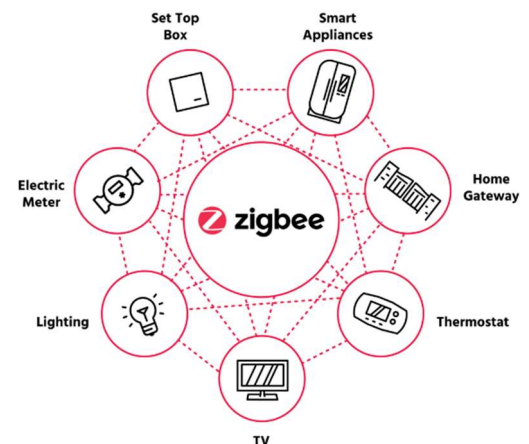
In theorie kunnen alle IoT-apparaten die worden ondersteund door het Zigbee-protocol naadloos worden verbonden, zelfs als ze door verschillende merken worden uitgebracht. Er kunnen echter enkele problemen zijn bij het bereiken hiervan in de praktijk, wat suggereert dat IoT-ontwikkelaars complexere oplossingen moeten creëren om dit probleem aan te pakken.

Vanwege de vele voordelen wordt het Zigbee IoT-protocol veel gebruikt in de gezondheidszorg en materiaaltracking. Bovendien maakt het de creatie van oplossingen voor thuisautomatisering mogelijk, het aansluiten van randapparaten op persoonlijke computers, evenals het creëren van oplossingen voor commerciële en industriële sectoren.

4.3.8. toepassingen

Hieronder hebben we kort de belangrijkste toepassingen van het protocol uiteengezet:

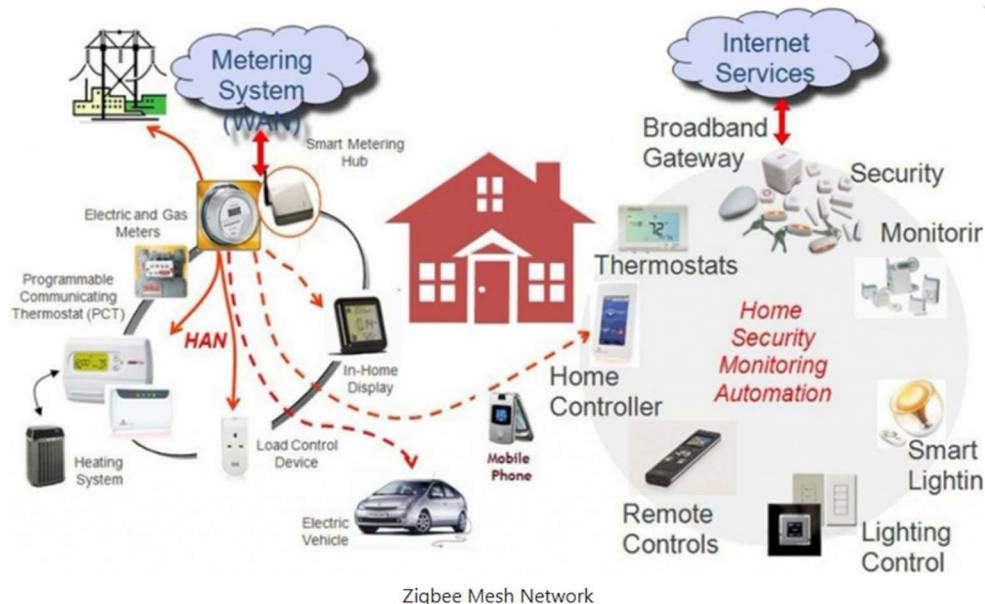
- 1. Slimme huizen:** In een slim huis kunnen Zigbee-compatibele apparaten zoals slimme thermostaten, slimme verlichting, slimme sloten en slimme beveiligingscamera's worden geïntegreerd. Bijvoorbeeld, een slimme thermostaat van merk A kan communiceren met slimme verlichting van merk B via het Zigbee-protocol, zodat wanneer de thermostaat detecteert dat niemand thuis is, de verlichting automatisch wordt uitgeschakeld om energie te besparen.
- 2. Gamingapparaten:** Zigbee kan worden gebruikt in gamingapparaten zoals draadloze controllers voor consoles. Bijvoorbeeld, een draadloze gamecontroller kan communiceren met een spelconsole via Zigbee om commando's en invoer van de speler naar het spel over te brengen zonder dat er fysieke kabels nodig zijn.
- 3. Industriële oplossingen:** In industriële omgevingen kan Zigbee worden gebruikt voor het monitoren en beheren van apparatuur en middelen. Bijvoorbeeld, in een fabrieksomgeving kunnen Zigbee-sensoren worden gebruikt om temperatuur, vochtigheid en andere omgevingsparameters te meten en deze gegevens draadloos door te geven aan een centraal controlesysteem voor bewaking en analyse.
- 4. Gebouwbewaking:** Zigbee kan worden gebruikt voor gebouwbewakingstoepassingen zoals brandalarmsystemen, inbraakdetectie en bewaking van luchtkwaliteit. Bijvoorbeeld, rookmelders en bewegingssensoren die Zigbee gebruiken, kunnen draadloos communiceren met een centraal alarmsysteem om onmiddellijk waarschuwingen te activeren in geval van brand of inbraak.
- 5. Slimme metering:** Zigbee kan worden toegepast in slimme meters voor het meten en beheren van energie-, water- en gasverbruik in woningen en bedrijven. Bijvoorbeeld,

Smart Home

slimme energiemeters die Zigbee gebruiken, kunnen draadloos verbruiksgegevens doorgeven aan een energiebeheersysteem, zodat gebruikers hun verbruik kunnen monitoren en optimaliseren om kosten te besparen en energie-efficiëntie te verbeteren.

4.3.9. Verhoging van de Efficiëntie van het Zigbee-protocol

Bij het tot leven brengen van deze oplossing wilden we het Zigbee-protocol efficiënter gebruiken in IoT-netwerken. Men ontdekte dat er niet veel betaalbare draadloze coördinatorapparaten waren. Daarom besloten ze hun eigen coördinatorapparaat te ontwikkelen. Het zal voordelig zijn voor situaties waarin een server of computer met software zich niet op dezelfde locatie bevindt als de apparaten.

Ze gebruikten ESP32 om een budgetoplossing te ontwikkelen voor communicatie met Zigbee-apparaten. Later hebben ze een nieuwe oplossing ontwikkeld op basis van dit apparaat. Het is volledig compatibel met 2Smart Cloud.

4.3.10. Structuur van het Zigbee-systeem

Er zijn verschillende soorten Zigbee IoT-apparaten die integrale onderdelen zijn van het systeem.

Coördinator (ZC). Het wordt beschouwd als het cruciale element van het systeem omdat het de wortel van de netwerktree definieert en functioneert als een brug, waardoor het mogelijk is om een netwerk met een ander netwerk te verbinden. Elk Zigbee-netwerk heeft een coördinerend element dat alle netwerkgegevens bevat en het starten van het netwerk zelf mogelijk maakt. Dit apparaat slaat de beveiligingssleutels en andere informatie op.

U kunt slechts één coördinatorapparaat gebruiken om routers en eindapparaten eraan te koppelen. Routers kunnen aan eindapparaten worden gekoppeld, echter, laatstgenoemden kunnen niet met elkaar worden verbonden. Als u bijvoorbeeld een coördinatorapparaat in één kamer heeft en een

4.4 .Zwave

4.4.1. insleiding

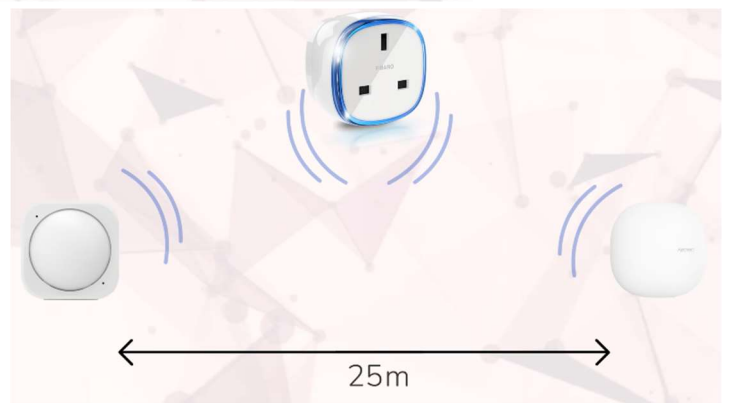
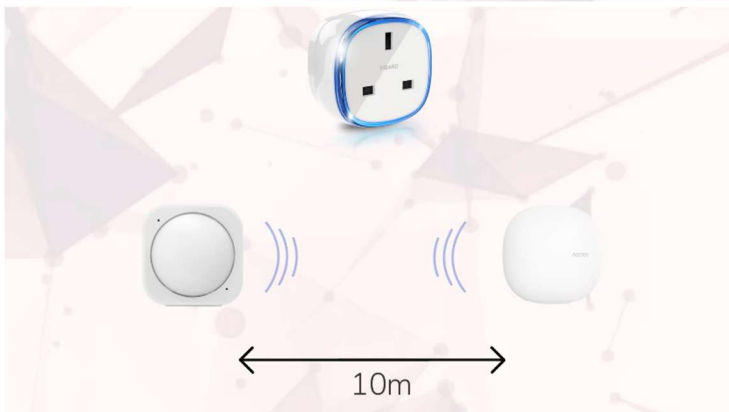
Z-Wave is een draadloos mesh-protocol dat, net als Zigbee, zich richt op een laag energieverbruik en lage latentie. Het opereert in het 800 tot 900 megahertz radiofrequentiebereik, wat veel lager is dan de 2,4 gigahertz van Wi-Fi en Zigbee. Een Z-Wave-netwerk heeft twee verschillende soorten apparaten: een controller en een slave. De controller, vaak een hub genoemd, is verantwoordelijk voor het starten en opzetten van een Z-Wave-netwerk, het toevoegen of verwijderen van apparaten van het netwerk en functioneert als brug tussen het Z-Wave-netwerk en onze thuisnetwerken zodat onze telefoons en computers ermee kunnen communiceren.

4.4.2. Typen Z-wave apparaten

Er kan slechts één primaire controller in een Z-Wave-netwerk zijn en een slave is het apparaat dat je daadwerkelijk in je smart home gebruikt, zoals een bewegingssensor, thermostaat, deursloten en alles daar tussenin. Slaves kunnen verder worden onderverdeeld in subcategorieën zoals routing slaves, enhanced slaves en enkele andere. Maar om het simpel te houden, sommige slaves kunnen routes hosten om andere apparaten te bereiken en als de slave op het lichtnet is aangesloten, kan hij ook fungeren als repeater voor het Z-Wave-netwerk. Een Z-Wave-netwerk kan maximaal 232 apparaten bevatten en apparaten kunnen aan het netwerk worden toegevoegd door ze te includeren, wat wordt bereikt door de controller in inclusiemodus te zetten en op de inclusieknop van het apparaat te drukken en binnen een paar seconden zal het apparaat zich bij het netwerk voegen, een proces dat is beveiligd met AES 128-bit encryptie.

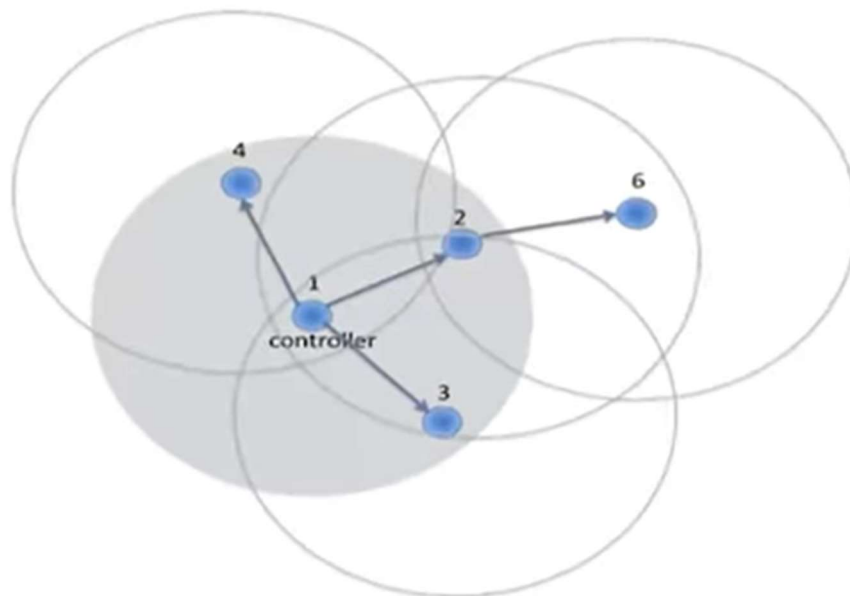

4.4.3. voordelen van Z-wave

Z-Wave heeft veel handige functies die het een geweldig smart home-protocol maken, te beginnen met het energieverbruik. Omdat Z-Wave is ontworpen met huisautomatisering in gedachten, hebben ze het ook geoptimaliseerd voor laag vermogen en batterijgevoede apparaten. Z-Wave slaves zullen het grootste deel van hun tijd in een energiebesparende modus doorbrengen om energie te besparen, en worden alleen wakker om sensorgegevens te verzenden of hun taken uit te voeren, wat resulteert in een batterijlevensduur van een jaar of soms meer voordat ze moeten worden vervangen. Omdat Z-Wave zich bevindt in het 800-900 MHz frequentiebereik en niet in het hogere 2,4 GHz bereik, heeft het twee mooie voordelen. Bereik, dat wordt opgegeven als 100 meter in open ruimte, hoewel je dat in de praktijk nooit zult halen, en interferentie. Omdat Z-Wave niet concurreert in hetzelfde radiofrequentiebereik als je WiFi-netwerk, is de kans op ruis en interferentie door andere apparaten veel kleiner, wat hopelijk leidt tot een verbeterde betrouwbaarheid.

4.4.4. bereik en betrouwbaarheid

Over bereik en betrouwbaarheid gesproken, het mesh-netwerk van Z-Wave is een groot voordeel voor beide, omdat op het lichtnet aangesloten apparaten kunnen fungeren als repeaters voor het Z-Wave-netwerk, wat het bereik kan verbeteren maar ook het hele netwerk kan versterken door extra routes en paden te bieden waarlangs gegevens kunnen reizen. En dankzij de zelfherstellende eigenschappen, als een apparaat offline gaat, kan Z-Wave elk ander apparaat dat binnen bereik is gebruiken om de berichten door te geven, waardoor het kan blijven functioneren ondanks storingen. Je kunt maximaal vier Z-Wave herhalingsapparaten hebben tussen een slave en de primaire controller, waardoor je de maximale afstand van je netwerk echt kunt verbeteren.

4.4.5. interoperabiliteit

Het grootste en belangrijkste verkoopargument van Z-Wave is waarschijnlijk de interoperabiliteit. De Z-Wave Alliance werd oorspronkelijk opgericht om ervoor te zorgen dat alle Z-Wave-apparaten met elkaar werken en om compatibiliteit tussen apparaten te garanderen, zodat je zeker wist dat als je een apparaat met het Z-Wave-logo kocht, het zou werken met je andere Z-Wave-apparaten. En al die jaren later is het doel nog steeds hetzelfde. Z-Wave-apparaten moeten het Z-Wave-certificeringsproces doorlopen en voltooien om ervoor te zorgen dat het apparaat voldoet aan de eisen voordat het met het Z-Wave-logo mag worden verkocht. Geen certificeringsproces, geen Z-Wave-logo. En evenzo, als je een Z-Wave-logo op een apparaat ziet, weet je dat het compatibel is.

4.4.6. Nadelen van Z-wave

De Z-Wave Alliance beweert dat ze meer dan 3,600 producten hebben die allemaal compatibel met elkaar zijn. Maar wat zijn enkele nadelen van Z-Wave? Er moeten er toch wel een paar zijn, toch? Laten we doorgaan met dat laatste punt, de Z-Wave certificering. Dat is geweldig om apparaten met elkaar te laten werken, daar bestaat geen twijfel over, maar dat certificeringsproces kost uiteraard geld. En wie denk je dat die kosten uiteindelijk gaat betalen? Bedrijven die hun eigen Z-Wave-apparaten willen vervaardigen en produceren moeten eerst lid worden van de Z-Wave Alliance op het niveau van fabrikant. En vervolgens, wanneer ze een product voor certificering willen indienen, is er ook een vergoeding voor het onafhankelijke testproces. Het nettoresultaat is dat Z-Wave-apparaten vaak merkbaar duurder per stuk zijn in vergelijking met andere standaarden. En dat loopt snel op naarmate je meer en meer apparaten koopt. Maar de uitdrukking "je krijgt waar je voor betaalt" komt hier zeker van pas.

Je hebt misschien gemerkt dat ik bij het praten over het frequentiebereik van Z-Wave de uitdrukking "in het 800 tot 900 megahertz frequentiebereik" heb gebruikt. En dat is met een reden. De Z-Wave frequentie kan variëren van regio tot regio en zelfs van land tot land binnen dat frequentiebereik. Het is geen groot frequentieverschil, maar het is genoeg dat een apparaat uit het ene land mogelijk niet fysiek kan communiceren met apparaten uit een ander land vanwege het verschil. Dit is meestal geen probleem omdat je over het algemeen apparaten uit je eigen land zult kopen, maar het kan een probleem worden als je besluit goedkopere retailwebsites zoals AliExpress te gebruiken en je niet op de hoogte bent van dat verschil.

4.4.7. Regionale frequenties

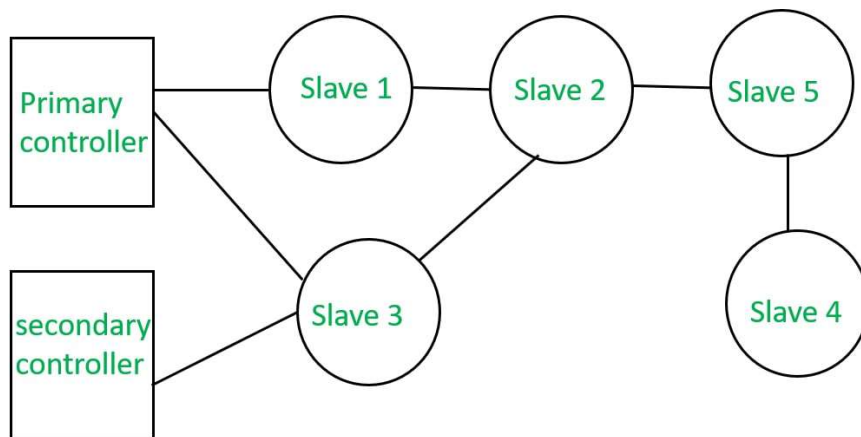
Country/Region	Standard	Z-Wave Frequency	Residential Voltage	Frequency	Module Version	SW. Lib.
Algeria	EN 300 220	919.8 MHz	230 V	50 Hz	H	HK
Argentina	FCC CFR47 Part 15.249	908.4 MHz, 916 MHz	220 V	50 Hz	U	US
Armenia	EN 300 220	868.4 MHz, 869.85 MHz	230 V	50 Hz	E	EU
Australia	AS/NZS 4268	919.8 MHz, 921.4 MHz	230 V	50 Hz	H	ANZ
Bahamas	FCC CFR47 Part 15.249	908.4 MHz, 916 MHz	120 V	60 Hz	U	US
Bahrain	EN 300 220	868.4 MHz, 869.85 MHz	230 V	50 Hz	E	EU
Barbados	FCC CFR47 Part 15.249	908.4 MHz, 916 MHz	115 V	50 Hz	U	US
Bermuda	FCC CFR47 Part 15.249	908.4 MHz, 916 MHz	120 V	60 Hz	U	US
Bolivia	FCC CFR47 Part 15.249	908.4 MHz, 916 MHz	115 V, 230 V	50 Hz	U	US
Brazil	ANATEL Resolution 506	919.8 MHz, 921.4 MHz	127 V, 220 V	60 Hz	H	ANZ
British Virgin Islands	FCC CFR47 Part 15.249	908.4 MHz, 916 MHz	110 V	60 Hz	U	US
Canada	FCC CFR47 Part 15.249	908.4 MHz, 916 MHz	120 V	60 Hz	U	US
Cayman Islands	FCC CFR47 Part 15.249	908.4 MHz, 916 MHz	120 V	60 Hz	U	US
CEPT* Cyprus Moldova	EN 300 220	868.4 MHz, 869.85 MHz	230 V, 240 V, 220 V	50 Hz	E	EU
Chile	AS/NZS 4268	919.8 MHz, 921.4 MHz	220 V	50 Hz	H	ANZ
China	CNAS / EN 300 220 / CMIIT 2016DJ7232	868.4 MHz	220 V	50 Hz	E	CN

Hier in deze website zijn alle regio's met hun frequenties:

<https://www.silabs.com/wireless/z-wave/global-regions>

4.4.8. primaire en secundaire controllers

Eerder spraken we over het betere theoretische bereik van Z-Wave vanwege de lagere frequentie. Nou, dat bereik komt met een prijs. Snelheid. Z-Wave heeft een maximale doorvoersnelheid van 40 tot 100 kilobits per seconde, wat minder dan de helft is van Zigbee's maximale doorvoersnelheid, die al vrij laag was. Maar nogmaals, verwar lage bandbreedte niet met hoge latentie of hoge responstijden. Dit zijn twee verschillende dingen. En in de praktijk is lage bandbreedte meestal geen probleem voor dingen zoals apparaten en sensoren, maar het betekent wel dat toepassingen die hogere bandbreedte vereisen, zoals video-deurbellen of camera's, geen gebruik zullen maken van Z-Wave en beter geschikt zijn voor Ethernet of Wi-Fi. Zoals eerder vermeld, kan er slechts één primaire controller in een Z-Wave-netwerk zijn, en dat kan een potentieel knelpunt zijn voor het Z-Wave-netwerk. Nu kun je daadwerkelijk meer controllers toevoegen aan een Z-Wave-netwerk, maar deze zullen toetreden als zogenaamde secundaire controllers, die nog steeds nuttig kunnen zijn in een Z-Wave-netwerk. Maar de primaire controller is het enige apparaat dat andere apparaten toegang kan geven tot het netwerk, en daarom een potentieel knelpunt en storingspunt om rekening mee te houden. Tot slot, een zeer klein punt om te overwegen en bewust van te zijn, is het apparaatlimiet van Z-Wave. Een Z-Wave-netwerk kan maximaal 232 apparaten tegelijk hebben aangesloten. Nu is de kans klein dat je dit probleem ooit zult tegenkomen in de praktijk, maar het is toch het vermelden waard. Hopelijk heb je nu een beter idee van hoe Z-Wave werkt, en hoe Z-Wave een nuttig protocol kan zijn om te verkennen en mogelijk te gebruiken in je smart home. Eerlijk gezegd heeft Z-Wave een aantal echt geweldige functies, en vooral met betrekking tot de "het-werkt-gewoon"-benadering van interoperabiliteit, en is het zeker een protocol dat je zou moeten overwegen.

5. Wi-Fi vs Zigbee vs Z-Wave - Wat is het verschil?

Zigbee vs Wi-Fi en Z-Wave hebben verschillende kenmerken die hun eigen voor- en nadelen bieden. Deze zijn:

5.1. Beschikbaarheid

Wi-Fi is overal aanwezig omdat het via een router werkt op de universeel geaccepteerde 2,4 GHz band. Evenzo werkt Zigbee ook op de universeel geaccepteerde 2,4 GHz band. Dit vergemakkelijkt het productieproces, aangezien dezelfde chip kan worden gebruikt om producten wereldwijd te distribueren.

Aan de andere kant kunnen Z-Wave-producten alleen communiceren binnen een bepaald bereik van overheidsfrequenties. In de VS gebruiken Z-Wave-producten 908 MHz, terwijl in Europa 868 MHz wordt gebruikt. Tal van andere frequenties zijn beschikbaar in verschillende delen van de wereld. De meeste fabrikanten produceren slechts een beperkt aantal Z-Wave-producten voor de VS en Europa.

5.2. Interoperabiliteit

De meeste Wi-Fi is interoperabel, vooral die welke dezelfde netwerkprotocollen gebruiken. Sommige fabrikanten bieden bedrijfsspecifieke integraties. Grote bedrijven zoals Amazon en Google bieden hun eigen Wi-Fi-integratie, zoals slimme luidsprekers en andere smart home-producten.

Alle Z-Wave-producten zijn interoperabel omdat één organisatie, Sigma Design, ze certificeert. Het hele certificeringsproces zorgt ervoor dat alle producten compatibel zijn met het hele Z-Wave-ecosysteem. De grootschalige interoperabiliteit heeft Z-Wave geholpen snel in de industrie geaccepteerd te worden. Volgens schattingen zijn er meer dan 3.000 Z-Wave-gecertificeerde producten op de markt beschikbaar.

Daarentegen heeft Zigbee veel te lijden gehad onder het niet implementeren van interoperabiliteitsnormen. Zigbee had te maken met veel frauduleuze activiteiten, vooral in de beginjaren. In 2007 werd de Zigbee Pro-standaard geïntroduceerd om interoperabiliteit te vergroten en fraude te voorkomen. Zigbee 3.0-producten hebben nu een zeer indrukwekkende interoperabiliteit.

5.3. Compatibiliteit

Van Zigbee en Z-Wave is Wi-Fi de enige smart home-technologie die wordt ondersteund door alle drie grote platforms: Amazon, Google en Apple. Je kunt ook een multi-tech hub toevoegen die meer flexibele en efficiënte functies biedt. Het is heel gemakkelijk om Wi-Fi-producten met de meeste bedrijven te integreren omdat het een zeer bekende technologie is.

Een uitgebreid scala aan multi-tech hubs zoals Vera en SmartThings ondersteunt Zigbee. Bovendien ondersteunen veel open-source programma's ook Zigbee-apparaten. Echter, de compatibiliteit van Zigbee is zeker veel minder dan die van Wi-Fi-apparaten. Aan de andere kant ondersteunt bijna elke multi-tech hub en thuissoftwareprogramma Z-Wave. Echter, Amazon of Google slimme luidsprekers ondersteunen Z-Wave niet.

5.4. Conclusie

Wi-Fi, Bluetooth, Zigbee, Thread, Z-Wave en Matter zijn allemaal prominente communicatieprotocollen die in slimme huizen worden gebruikt. Elk protocol heeft zijn unieke kenmerken en voordelen, afgestemd op verschillende apparaatvereisten en gebruikssituaties.

Naarmate meer bedrijven zich bij de Thread- en Matter-kampen aansluiten en deze in hun productecosystemen opnemen, zullen deze twee technologieën geleidelijk de mainstream standaarden voor smart home-apparaten worden. Het is echter belangrijk op te merken dat er nog veel smart home-apparaten op de markt zijn die andere communicatieprotocollen gebruiken. Daarom zullen we in de nabije toekomst waarschijnlijk een co-existentie van verschillende communicatietechnologieën zien, met hun redelijke toepassingen in specifieke apparaattypes of gebruikssituaties. Maar de algemene trend is dat Thread en Matter een belangrijke rol zullen spelen in de smart home-industrie en geleidelijk de voorkeur zullen genieten.

6.algemene zwaktes van iot

6.1. onvoldoende encryptie

Onvoldoende encryptie in IoT-apparaten is een significant beveiligingsrisico dat voortkomt uit het gebruik van zwakke of helemaal geen encryptie voor de gegevensoverdracht. Dit maakt de communicatie tussen IoT-apparaten en netwerken vatbaar voor onderschepping en aanvallen. Hier zijn de belangrijkste aspecten en gevolgen van onvoldoende encryptie in IoT-apparaten:

Waarom is Encryptie Belangrijk voor IoT?

1. Bescherming van Gevoelige Gegevens: IoT-apparaten verzamelen vaak gevoelige informatie zoals persoonlijke gegevens, gezondheidsinformatie, of bedrijfsgeheimen. Encryptie beschermt deze gegevens tegen toegang door ongeautoriseerde personen.
2. Integriteit van Gegevens: Encryptie zorgt ervoor dat gegevens niet ongemerkt kunnen worden gewijzigd tijdens de overdracht, waardoor de integriteit van de gegevens gewaarborgd blijft.
3. Vertrouwelijkheid: Door gegevens te versleutelen, wordt de vertrouwelijkheid beschermd, zodat alleen geautoriseerde partijen de informatie kunnen lezen.

Problemen met Onvoldoende Encryptie

1. Gegevensonderschepping (Sniffing): Zonder encryptie kunnen gegevens die tussen IoT-apparaten en netwerken worden verzonden eenvoudig worden onderschept door aanvallers. Dit geldt vooral voor gevoelige gegevens zoals wachtwoorden, persoonlijke informatie, en financiële gegevens.
2. Man-in-the-Middle (MitM) Aanvallen: Aanvallers kunnen zich tussen twee communicerende apparaten positioneren en de communicatie onderscheppen of manipuleren als de gegevens niet goed versleuteld zijn.
3. Gegevensdiefstal: Onvoldoende encryptie maakt het mogelijk voor aanvallers om vertrouwelijke gegevens te stelen en te misbruiken, wat kan leiden tot identiteitsdiefstal, financiële verliezen, en reputatieschade.
4. Privacy Schending: Onversleutelde gegevens kunnen leiden tot ernstige privacyproblemen, vooral in toepassingen zoals slimme huizen, gezondheidsmonitoring, en beveiligingscamera's.

Voorbeelden van Onvoldoende Encryptie in IoT

1. Slimme Speelgoed: Er zijn gevallen geweest waarin slimme speelgoed apparaten zonder adequate encryptie communiceerden, waardoor gevoelige gegevens zoals locatie en gesprekken van kinderen konden worden onderschept.
2. Slimme Huizen: Sommige slimme thermostaten en verlichting systemen hebben kwetsbaarheden gehad doordat ze onversleutelde communicatie gebruikten, wat aanvallers toegang gaf tot het netwerk van de gebruiker.

Oorzaken van Onvoldoende Encryptie

1. Kostenbesparing: Fabrikanten kunnen kiezen voor zwakke of geen encryptie om kosten te besparen op hardware en ontwikkeling.
2. Beperkingen van Apparaten: Veel IoT-apparaten hebben beperkte rekenkracht en geheugen, wat de implementatie van sterke encryptie uitdagend kan maken.
3. Gebrek aan Standaarden: Het ontbreken van universele standaarden voor IoT-beveiliging leidt tot inconsistente en vaak inadequate beveiligingsmaatregelen tussen verschillende fabrikanten en apparaten.
4. Gebrek aan Bewustzijn: Veel consumenten en zelfs sommige fabrikanten zijn zich niet volledig bewust van de noodzaak en de juiste methoden voor gegevensencryptie.

Best Practices voor Verbeterde Encryptie in IoT

1. Versleutelde Communicatiekanalen: Gebruik van beveiligde communicatiekanalen zoals TLS (Transport Layer Security) om gegevens tijdens de overdracht te beschermen.
2. End-to-End Encryptie: Zorgen dat gegevens versleuteld blijven van het verzendende apparaat tot aan de ontvanger, zonder onderweg te worden ontsleuteld.
3. Regelmatige Firmware-updates: Zorg ervoor dat apparaten regelmatig worden bijgewerkt om de laatste beveiligingspatches en encryptieverbeteringen te ontvangen.
4. Sterke Sleutelbeheer: Implementeren van robuuste sleutelbeheersystemen om de veiligheid van de encryptiesleutels te waarborgen.

Conclusie

Onvoldoende encryptie is een ernstig probleem dat de beveiliging en privacy van IoT-apparaten en hun gebruikers in gevaar brengt. Door het implementeren van sterke encryptiemethoden en het volgen van best practices, kunnen fabrikanten en gebruikers de veiligheid van IoT-systemen aanzienlijk verbeteren en de risico's van gegevensonderschepping en -misbruik verminderen.

6.2. elektromagnetische interferentie (EMI)

elektromagnetische interferentie (EMI), verwijzen naar verstoringen die optreden wanneer een elektromagnetisch veld in een bepaald gebied de werking van een elektronisch apparaat verstoort. Dit kan resulteren in ongewenste prestaties of complete uitval van de apparatuur. EMI kan van verschillende bronnen afkomstig zijn, zowel natuurlijke als door de mens gemaakte. Hier zijn enkele belangrijke punten over elektromagnetische storingen:

Bronnen van EMI

Natuurlijke bronnen:

- Onweer: Bliksem produceert krachtige elektromagnetische golven die storingen kunnen veroorzaken.
- Zon en kosmische straling: Zonnevlammen en andere kosmische gebeurtenissen kunnen elektromagnetische ruis genereren die de communicatie op aarde beïnvloedt.

Door de mens gemaakte bronnen:

- Elektronische apparaten: Computers, smartphones, televisies, en andere huishoudelijke apparaten kunnen EMI genereren.

- Industriële apparatuur: Motoren, lasapparaten, en zware machines in fabrieken kunnen aanzienlijke elektromagnetische velden creëren.
- Communicatiesystemen: Radiosignalen, wifi-routers, en mobiele netwerken kunnen elkaar onderling storen.

elektromagnetische storingen (EMI) hebben zeker een effect op radiogolven. Draadloze communicatie is sterk afhankelijk van de integriteit en kwaliteit van radiogolven om signalen over te dragen. EMI kan deze signalen verstoren, wat kan leiden tot een reeks problemen.

1. Signaalverzwakking:
  - Elektromagnetische storingen kunnen de sterkte van radiogolven verminderen, wat leidt tot een verzwakt signaal dat moeilijker te detecteren en te interpreteren is door ontvangers. Dit kan resulteren in een slechtere signaal-ruisverhouding en verminderde communicatiekwaliteit.
2. Signaalverlies:
  - In ernstige gevallen kan EMI ervoor zorgen dat draadloze signalen volledig verloren gaan. Dit gebeurt wanneer de storing zo sterk is dat het oorspronkelijke signaal niet meer kan worden onderscheiden van de ruis.
3. Foutieve gegevensoverdracht:
  - EMI kan de integriteit van de overgedragen gegevens aantasten. Dit kan leiden tot fouten in de ontvangen informatie, wat problematisch is voor toepassingen die afhankelijk zijn van nauwkeurige data, zoals draadloze sensornetwerken en communicatieapparatuur.
4. Verstoring van frequentiekanalen:
  - Draadloze systemen gebruiken specifieke frequentiekanalen voor communicatie. EMI kan deze kanalen verstoren, waardoor overlappingen en interferentie ontstaan die de prestaties van het draadloze systeem negatief beïnvloeden.

Preventie en Beheer van EMI in Draadloze Communicatie

1. Frequentiescheiding:
  - Gebruik van verschillende frequentiebanden voor verschillende soorten draadloze communicatie kan helpen om interferentie te verminderen. Bijvoorbeeld, door Wi-Fi en Bluetooth op verschillende kanalen te laten werken.
2. Afscherming:
  - Fysieke barrières en afschermingen kunnen worden gebruikt om gevoelige apparatuur te beschermen tegen externe elektromagnetische velden.
3. Geavanceerde Modulatietechnieken:
  - Het gebruik van technieken zoals frequentie-hopping en spread-spectrum modulatie kan helpen om de effecten van EMI te verminderen door het signaal over een breder frequentiebereik te verspreiden.
4. Filtering:
  - Het gebruik van EMI-filters in apparaten kan helpen om ongewenste elektromagnetische golven te blokkeren en zo de signaalkwaliteit te verbeteren.

6.4. netwerkkinterferentie

Netwerkkinterferentie verwijst specifiek naar de verstoring van draadloze communicatiesignalen. Deze verstoring kan worden veroorzaakt door verschillende bronnen, waaronder andere draadloze netwerken, apparaten die dezelfde frequentiebanden gebruiken, en fysieke obstakels. Netwerkkinterferentie beïnvloedt de prestaties van het netwerk door signaalverlies, verhoogde latentie, of volledig verlies van connectiviteit.

Verskil tussen EMI en netwerkkinterferentie:

1. Bronnen van Interferentie:
  - EMI: Kan afkomstig zijn van allerlei bronnen zoals motoren, transformatoren, lasapparaten, mobiele telefoons, en zelfs natuurlijke verschijnselen zoals bliksem.
  - Netwerkkinterferentie: Vaak veroorzaakt door andere draadloze apparaten die dezelfde frequentiebanden gebruiken (bijv. Wi-Fi, Bluetooth), nabijgelegen draadloze netwerken, en soms fysieke obstakels of structuren.
2. Effect op Apparaten:
  - EMI: Kan directe storingen in de werking van elektronische circuits veroorzaken, wat kan leiden tot verkeerde werking of beschadiging van apparaten.
  - Netwerkkinterferentie: Beïnvloedt voornamelijk de kwaliteit van draadloze communicatie, wat kan resulteren in verminderde signaalsterkte, hogere foutenpercentages, of verlies van verbinding.
3. Mitigatie Methoden:
  - EMI: Gebruik van afscherming, filters, en aardingsmethoden om de effecten van EMI te verminderen.
  - Netwerkkinterferentie: Gebruik van verschillende frequentiekanalen, implementatie van QoS (Quality of Service), fysieke plaatsing van apparaten, en het gebruik van mesh-netwerken of frequentie hopping technieken.

Hoe EMI Netwerkkinterferentie kan Veroorzaken

EMI kan een specifieke vorm van netwerkkinterferentie veroorzaken als de elektromagnetische straling de frequenties beïnvloedt die worden gebruikt voor draadloze communicatie. Bijvoorbeeld:

1. Industriële Apparatuur: Elektrische motoren of lasapparaten kunnen elektromagnetische storingen genereren die draadloze signalen verstoren.
2. Elektrische Netwerken: Hoogspanningslijnen of stroomomvormers kunnen straling uitzenden die draadloze communicatie kan verstoren, vooral in de nabijheid van IoT-apparaten.

Mitigatie van EMI en Netwerkkinterferentie

1. Afstand en Afscherming: Houd draadloze apparaten weg van bronnen van EMI en gebruik afscherming waar nodig.
2. Gebruik van Andere Frequenties: Schakel naar minder drukke frequentiebanden (zoals 5 GHz voor Wi-Fi) om interferentie te verminderen.
3. Fysieke Barrières: Gebruik fysieke barrières of plaats apparaten strategisch om de invloed van EMI te minimaliseren.
4. EMI Filters: Gebruik EMI-filters en andere hardware-oplossingen om de invloed van elektromagnetische storingen op gevoelige apparatuur te verminderen.

Conclusie

Hoewel netwerkkinterferentie en elektromagnetische interferentie nauw verwarrend kunnen zijn, zijn ze niet identiek. EMI heeft een bredere impact op elektronische apparaten in het algemeen, terwijl netwerkkinterferentie specifiek betrekking heeft op de verstoring van draadloze communicatie. Beide vormen van interferentie kunnen echter overlappen en elkaars effecten versterken, vooral in omgevingen met veel elektronische en draadloze apparatuur. Het begrijpen en implementeren van strategieën om deze storingen te verminderen is cruciaal voor het handhaven van betrouwbare IoT- en draadloze netwerken.